

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Sjonistycznej w Tarnowie.

PRENUMERATA:		Konto P. K. O. 410.288.	OGŁOSZENIA:	
Miesięcznie	Zł. 1-10	Redakcja i administracja: ul. Goldamera 3. Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 po południu.	Strona	Zł. 200—
Kwartalnie	Zł. 3-30		1/2 strony	Zł. 100—
Półrocznie	Zł. 6-60		1/4 m	Zł. 60—
Rocznie	Zł. 13-20	Rękopisów nie zwraca się.	1/8 m	Zł. 30—
Prenumerata zagraniczna miesięcznie	Zł. 1-50		1/16 m	Zł. 15—
Rok VII		Tarnów, piątek dnia 27 lipca 1934 r.	Przed listkami 100 proc. drożej.	Drożej za słowo 30 gr.
			Nr. 29	

Herostratowy czyn „Mapaju“.

Oświadczenie kierownictwa organizacji robotników żydowskich, zorganizowanych w „Mapaju“, ogłoszone po wyroku, uwalniającym Stawskiego — przedzie do historii naszej jako dokument o sławie Herostratowej.

Trudno wprawdzie zachować spokój, umiar i zimną krew wobec tego bezprzykładnego oświadczenia, lecz mimo to nie chcemy tracić równowagi. Wyzszy, narodowy punkt widzenia, który przyswiera nam, ogólnym sjonistom, nakazuje nam i w tej chwili trzeźwo, nie tracić nerwów, lecz pójść drogą twardej, ale spokojnej oceny sytuacji.

Oczekiwaliśmy tego wyroku jak wyzwolenia od smory. Kiedy przyszła wiadomość o wyroku uwalniającym, rozpięta nas radość nie tylko z powodu uwolnienia człowieka, który z głęboką siłą przekonywającą zakłaniał się, że jest niewinny, ale i dlatego, że — imię żydowskie nie splamilo się rozlewem krwi bratniej. Cieszyliśmy się, że krew nie stanie odtąd jak upiór między odłamami ruchu sjonistycznego, że zakończy się nareszcie ten piekielny taniec nienawiści, która z powodu nieczego morderstwa Arlosoroffa zatruła wewnętrzne życie sjonistyczne od czasu wyborów na XVIII. Kongres sjonistyczny.

Przyznajemy, że z łękiem oczekiwaliśmy oświadczenia obozu rewizjonistycznego. Obawiliśmy się, że z tej strony może przyjść wezwanie do odwetu, do walki bez pardonu, do zemsty za tę całą kampanię, którą lewica, może w początkach w dobrej wierze, ale z niesłychaną zapalczywością rozpętała, mimo, iż zasada wycekiwania wyroku sądowego obowiązuje przeciw obie strony i oskarżycieli i obronę.

Obawiliśmy się, że oświadczenie rewizjonistów pójdzie po linii nieokreślonej, psychologicznej reakcji a nie po drodze politycznego rozumienia i opowiadania. Lecz nie przypuszczaliśmy, aby ta organizacja, która w świetle przewodu sądowego i wyniku sprawy powinna była doznać wyrzutu sumienia z powodu swojej opętanej kampanii, zechciała jeszcze teraz rzucić zagiew płonącą w — zwałdo się — dogasający ogień. Przypuszczaliśmy, że na czele Mapaju stoją przywódcy, przynajmniej ci najbardziej czczeni, ci, którzy ciagle zapewniają, że to oni są wyrzeczni na narodowych interesach, że to oni stoją na strazy moralności społecznej ruchu sjonistycznego, jego siły i rozwoju, że tam u góry tego ruchu stoją ludzie, którzy rozumieją, jak wielkiem jest ich polityczne zadanie w tej chwili. Przypuszczaliśmy, że oświadcza po ludzku: zbłądziliśmy! Jesteśmy radzi, że niewinność oskarżonego żyda została wyrokami stwierdzona — że wytarta została ta plama, która zaczęła na podwójnym odłamie ruchu. Jesteśmy radzi, że zarzut podłego mordu politycznego, popelnionego przez Żydotw, został obalony.

A tymczasem grom uderzył właśnie z tej strony.

Zapomnieli ci zanni panowie, że Sąd apelacyjny, gdyby miał przekonać o winie Stawskiego byłby mógł bardzo łatwo, tak jak to uczynił Sąd I. instancji, dać wiare drugiemu świadkowi Weiserowi i w ten sposób zadość uczynić formalnemu wymogowi ustawy oparcia się na rozpoznaniu dwóch świadków. Przecież ten drugi świadek obiektywnie był, zeznania jego były pozytywne, a kto tylko trochę się zna na tego rodzaju sytuacjach procesowych w sprawach karnych, ten wie, że jeśliby Sąd rzeczywiście nabral przekonań o winie Stawskiego na podstawie zeznań Simy Arlosoroff, to miał na podstawie dalszej swojej swobodnej oceny niekrepkowaną możność zamknięcia bez reszty łańcucha wymogów formalnych, bo świadek drugi był i zeznał tak, że to wystarczyło do konstrukcji, że dwaj świadkowie rozpoznali sprawcę.

Ale widocznie Sąd nie nabral przekonania o winie oskarżonego i dlatego nie chwycił się tego zupełnie

łatego środka i — wydał wyrok uwalniający. Jeśli motywacja wyroku ostatecznie wypadła tak, że Sąd zabierał się wyłącznie za tym brakiem formalnym, to przecież każdy zrozumie, że to jest technika motywacji wyroku — politycznego, wyroku, którego zadaniem było przedewszystkiem — obalić zarzut nieudolności, tendencyjności i jednostronności angielskich władz policyjno-sledczych, a w dalszym rzędzie podtrzymanie zarzewia walki politycznej wewnątrz sjonistnictwa żydowskich.

Trzeba był ślepy, oślepienym oszalałą nienawiścią, żeby po całej historii tego procesu nie dojrzeć, że forma ujęcia motywacji wyroku stała na usługach takich celów politycznych.

Jakże głębokiemu musiało być przekonanie Sądu apelacyjnego o braku winy Stawskiego, jeśli mimo takich pod kątem widzenia aspektów administracji zrozumieliśmy, że byłby uwalniającym. Jakże silne musiały być elyczne i prawne hamulce sędziów angielskich, skoro mimo takiego nacisku nie zapomnieli — jest to ich chłuba — że są sędziami i oskarżonego uwolnili!

Właśnie ten kompleks rozważań i ta analiza sentencji wyroku w związku z formą motywacji mimo istnienia drugiego świadka i na tle politycznych podstępów i względów dobrego imienia władz policyjnych — wskazuje na to, że Sąd apelacyjny musiał być i był także, materialnie przekonany o niewinności Stawskiego!

Ale wszystko to Mapajowi nie wystarczyło! Mapaj dyszy zemsta, per neas żąda walki do ostatka, „obala“ wyrok, głosi winę — uwolnionych, weszły za współsprawcami — niewinnych, z turcją i nie dając się zrozumieć zaciętością krwi żądnych zrywa do boju, w chwili, gdy cała ureczona żydowska opinia publiczna odcichnęła z ulgą i cieszyła się nadejściem lepszych dni.

Nież podpisany przez cały czas, od chwili zamordowania Arlosoroffa, od chwili, gdy sprawa weszła pod Sąd ani razu nie zabierał głosu w tej sprawie, ani na łamach prasy ani na arenie politycznej, o ile chodzi o winę posądzonych.

Czekalem na wyrok, bo takim jest obowiązek każdego obywatela. Wątpliwości targają mną, jak tyściami z nas. Dziś taki refleksyj najrozumniejszego rodzaju przechodziły przez mózg i przez serce.

Czekalem. Czekalem także po wyroku I. instancji, choć niejedną szkodę zakulisowo przestawiał się na zewnątrz.

Podkreślił ten moment dlatego, by podkreślić, że obecny mój sąd o sprawie nie jest obciążony żadnym poprzednim stanowiskiem ani aspektem partyjnym.

Ale dziś — wobec brutalnego, okropnego oświadczenia Mapaja, oświadczenia wyzującego z wszelkiej choćby najprymitywniejszej odpowiedzialności narodowej i politycznej — trzeba zabrać głos.

Nie wolno dopuścić, aby ten czyn Herostratowy pozostał bez należytego oświecenia. Nie wolno dopuścić, aby on trul do reszty nasze życie wewnętrzne. Trzeba mu się godnie przeciwstawić i bacznie, by — Rzeczpospolita nie poniosła szwanku.

Cała nasza opinia publiczna potępić musi oszalały krok Mapaja — w imię interesu narodowego, który Mapaj niestety podeptał.

To już nie jest walka przeciw partii, lecz przeciw zdrowiu narodu, co teraz Mapaj zrobił...

A pod adresem naszej Egzekutywy, strażniczką dobra i zdrowia całego ruchu, skierujemy dziś pytanie: Czy będziecie milczeć dlatego, że Mapaj jest wewnątrz Egzekutywy jako jej głowny trzon?

Nie chcemy w to wierzyć! Sjonistwo sjonistyczne nie ścierpałoby tego.

A pod adresem naszej młodzieży chaluwek, tej, która wraz z Mapajem jest w Histadrucie — skie-

ADWOKAT
Dr Anzelm Basler
przeniósł swą kancelarię adwokacką
do domu przy ul. Wałowej 12

I piętro

rowujemy pytanie: czy będziecie milczeć? Czy możecie w takich warunkach pozostać razem w jednej organizacji — zawodowej?

Niech wreszcie robotnicy żydowskie wstąpią do obozu Mapaja, ci z byłego Hapoel hacair, Hitachduthu, Gordoni, tysiączne ich rzese odpowiadają sami: dajcie placet na ten niesłychany krok Waszego kierownictwa? Pragniecie rozpętać walkę aż do białej krawy?

Cheemy to wiedzieć! Cheemy wiedzieć, na kogo liczyć można przy pacyfikacji naszych stosunków wewnętrznych, w walce przeciw obecnie rozpętanej orgii szatu, w walce o całość ruchu naszego, o zdrowie narodu.

My, ogólni sjonisci, musimy dziś, jak jeszcze nigdy zebrać i złączyć szeregi, aby sprostać wielkiej misji — zlikwidowania reżimu partyjnych nienawiści, zanim nie jest — za późno. Dr I. Schwarzbart.

Do Społeczeństwa m. Tarnowa i pow. tarnowskiego

Przeprowadzona przez Stowarzyszenia i Instytucje tak dobroczynne, jak i społeczne zbiórka na rzecz ofiar powodzi w gotówce i w naturze (żywność, odzież, bielizna, narzędzia gospodarcze i t.d.) odbywa się dotychczas często bez uprzedniego porozumienia się z sekcją finansową Komitetu Obywatelskiego niesienia pomocy dotkniętym klęską powodzi.

Zarządzą i proszę, by instytucje zajmujące się zbiórką, legitymowały się od daty podania do ogólnej wiadomości niniejszego ogłoszenia, upoważnieniem Sekcji finansowej, uzyskując taką legitymację u przewodniczącego Sekcji Wieleb. Ks. Dr. Michała Reza, prezesa Zarządu Komunalnej Kasy Oszczędności w Tarnowie, w lokalu tejże Kasy i proszę, by Społeczeństwo Miasta Tarnowa i Powiatu żądało od zbierających okazania legitymacji.

Równocześnie zawiadamiam, że Sekcja finansowa przeprowadza zbiórkę pieniężną na podstawie wydanych deklaracji, potwierdzających odbiór ofiarowanych kwot kłami zaopiniowanymi pieczątką Sekcji i podpisem skarbnika WP. Dyr. Pilarczak.

Tarnów, dnia 24. lipca 1934 r.

Przewodniczący Komitetu:
(—) M. LISSOWSKI
Starosta powiatowy.

Dr S. GOLDMAN
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
POWRÓCIŁ

i ordynuje jak dawniej od godz. 11-30—1

i od 3-6

w Tarnowie, ul. Nowy Świat 22

Kibice „Hanoar Hacijoni” w Petach Tikwie osiedla się.

Niedawno temu przeprowadzona została akcja zbiórki, celem założenia osiedla „Kfar Uyszynkin”. Akcja ta miała na celu obok wznieśli myśli wzbogacenia jasznuu o jeszcze jedną placówkę także i wystawienie żywego pomnika wielkiemu wojownikowi myśli odrodzenia M. Uyszynskowi z okazji 70-lecia urodzin.

Dla nas — ogólnych sionistów — miała ta akcja jeszcze i szczególne znaczenie. W myśli bowiem układać z centralą K. K. L. fundusze osiągnięte z tej zbiórki przeznaczono na cele obok wznieśli myśli i ców ogólnych chalców w Erec, między innymi i pierwszego kibucu ogólnojoniskiego „Hanoar Hacijoni” w Petach Tikwie.

Obecnie gdy akcja powyższa jest już ukończona, uważamy za nasz obowiązek zdać sprawę ze stanu, w jakim znajduje się obecnie sprawa „hitjasz-wit” naszego kibucu.

Za sprawozdanie to niechaj posłuży umieszczony poniżej krótki list doznany z członków i pracowników kibucu „Hanoar Hacijoni” w Petach Tikwie Henka B. traktujący o tej sprawie:

„W ostatnich listach wspominałem o sprawie naszego osiedlenia. Tym razem chcę się nieco dłużej nad tym tematem zatrzymać i wyjaśnić go w miarę możliwości.

Jak Wam wiadomo, marzeniem i celem wszystkich dążeń kibucu (każdego) jest osiedlenie się na ziemi. W osiedleniu na własnym obszarze ziemi znajduje kibuc realizację wszystkich swych niemal ideałów. Samo zaś osiedlenie jest też pewnego rodzaju „tachlit”, bo jest usamodzielnieniem i niezależeniem od pracy najmniejszej czy wsparcia. Osiedlenie jednakże, a szczególnie w dzisiejszych czasach należy do rzeczy bardzo trudnych. Osiedlenie jest własnymi środkami jest niemal nie do pomyślenia. Nie znam jeszcze takiego wypadku, w dziełach kolonizacji państw. Należy pamiętać, że osiedlenie jednostki (t. zn. rodziny) kosztuje 800 funtów.

Dotychczas osiedlała Organizacja Sionistyczna. Co się dzieje ostatnio z funduszami narodowymi i jaki jest stan finansowy Agencji Żydowskiej, jest powszechnie wiadomem. Agencja nietylko, że przestała osiedlać kibuce, ale nawet wstrzymała wsparcia, dające kibucowi i kwucowi dla urządzenia tymczasowych „obozów” na zimno, gdzie przebywają. Na dotychczas trudno kogoś kupować, a wreszcie, płaci się niezwykle wysokie ceny. Widoki jak z tego wynika — nie róże. Coprawda ogólna organizacja robotnicza przystąpiła do samodzielnej akcji osiedlenia, uzyskując kapitały przez gromadzenie oszczędności związków osiedleńców „irgunie hitjasz-wit”, oraz przez uzyskiwanie długoterminowych pożyczek z banków.

Najdłuższe na pomoc z tej strony był znikom. Choćby już dlatego, że cała ta akcja jest jeszcze skromna, a powtórka taka sama kandydatów nam wyprowadza, że za 20 lat doczekaliśmy się naszej kolejki.

Tymczasem proklamowano akcję na „Kfar Uyszynkin”. Po krótkich pertraktacjach zawarto kontrakt z K. K. L., w którym ruch nasz w Polsce zobowiązuje się zebrać odpowiednią kwotę pieniędzy, a w zamian otrzymać ziemię w Kfar Uyszynkin dla osiedlenia. Według wszelkich prognoz, do roku kupno ziemi będzie załadowane z początkiem tego roku, a w kilka miesięcy powinniśmy przejść na naszą ziemię. Stało się jednak inaczej. Ziemi jak dotychczas nie kupiono, podobno prywatni melkery „wyplali” ją, nam zaś trafiła się inna okazja. Okazyj wszelakich mieliśmy w ciągu tych 5 lat, któreśmy spędzili w Petach-Tikwie — wiele. W końcu okazały się wszystkie niecelne, a nawet błażem. Dlatego też i w tym wypadku przysięgliśmy sobie: nie odchodzić wcale chłodno. Jak się jednak okazuje, jest tu coś konkretnego. Sprawa przedstawia się następująco:

W górach Judejskich, 13 km przed Jerozolimą, tuż przy kwiezu Tel-Awiv—Jerozolima znajduje się osiedlona kwuca „Kirjat Anawim”. Kwuca ta odważyła się przed 14 laty pójść w te dzikie, puste i pustynne miejsce z postanowieniem ożywienia tej okolicy, wzbudzenia chleba ze skały. Punkt znajduje się w górach skalistych, brzydki, gdzie nikt nie wierzbyłby człowieka mógł tu znaleźć wyżywienie. Przez 10 lat borykali się z trudnościami i deficytem. Historia ich jest za bogata, by można było ją streścić w kilku zdaniach. Włożyli w to skały i kamienie potęgę wiary, energii, siły i pieniędzy. Po 8 latach mieli już opuścić to nieszczęśliwe miejsce, ale w ostatniej chwili przegrywali. Organizacja Sionistyczna kładła na ten punkt, jedynie na całą okolicę same pieniądze. W bilansie kwuca, któryśmy poczynili na 40.000 funtów. Dziś jest to jeden z najbogatszych kibuców w Erec. Utrzymują się z obory liczącej 1500 krów. Obora ta słyne na cały świat. Druga taka nie istnieje, wedle zdania europejskich znawców. Poza tym, gdzie każde drzewo przynosi funta dochodu, winnica oraz ogród warzywny. Najciekawsze w tem wszystkim, że wszystko to rośnie bez wody, której tu nie ma na tyle, aby móc nawadniać. Dziś doszli do takiego rozkwiśtu, że nie mogli sami uprawiać całej ziemi, a zatem jest jej kilkadziesiąt, reszta z orolnej sumy 4000 (nieużytki). Mimo to przyjęli do siebie jeszcze jedną kwucę, nie mogąc pracy podać. Wobec tego postanowili oddać połowę uprawnej ziemi innemu kibucowi. Los wybrał nas, ponieważ w

pogładach mamy wiele punktów podobnych, a nie chcąc dopuścić do siebie kibucu, wrogo do niego nastawionego. Przez oddanie nam ziemi, oni nie tracą, zyskują natomiast wiele przez nasze tam osiedlenie.

Kolika tamta jest niemal bezludna. Prócz nich są tam w okolicach jakieś zapadłe wioski arabskie. Przez uzyskanie nowego punktu ożywi się tam cośkolwiek, potem wzrośnie bezpieczeństwo itd.

Nasz wór dla zapewne pochop i innym kibucowi, które też się zwróciła do góry, z wyjątkiem od nas być góralami. Pod jednym względem posiadają góry przewagę nad doliną. Klimat górski jest bardzo łagodny i zbliżony do środkowo-europejskiego. Tu znajduje się główne sanatorium Kasy Chorych (o 7 km dalej w kierunku Jerozolimy), podczas gdy klimat w Bet Szan, gdzie ma być Kfar Uyszynkin, jest niemal że tropikalny. Tak więc sprawa jest jakby cudem załatwiona.

Powstała teraz druga kwestia, skąd wziąć pieniądze na urządzenie się. Trzeba wybudować domy, postawić cefy, zbudować budynki gospodarskie, kur-niki, obory itd., trzeba kupić inwentarz, a naderwstę-kow krowy, które są głównym źródłem dochodu. My mamy 500 funtów — ale długów. Skąd więc wziąć pieniądze? Znowu nam szczęście dopisało. Kasa Chorych zamierza wybudować w okolicach, gdzie się obecnie znajduje sanatorium dla 200 chorych. W poszukiwaniu odpowiedniego miejsca zaszli wystanicy Kasy Chorych też i do nas.

Jak się okazuje, migras nasz spodobał się im. Coprawda na wieść, że Kasa Chorych chce kupić migras, znaleźli się dobrzy ludzie z jeszcze lepszymi propozycjami. Panowie z Kasy Chorych uparli się jednak przy naszym migrasie. Prawdę mówiąc, wart jest nasz migras wyróżnienia. 14 dunamów, ziemia piaszczysta, 2 miedły drogi do kwiatów, tuż obok mały lassek aukalipsowy, wokół paradysej paradysej. Sam migras też porządny, czysty, pełen zieleni, drzew, krzewów i kwiatów. Na razie wiemy, że Kasa Chorych postanowiła migras kupić, myśmy zaś się zgodzili go opuścić (sprzedać nie mamy prawa). O sumę odstępnego toczą się pertraktacje.

Na razie zdecydowali uzyskać tyle, że Agencja zgodziła się że sumę, która została włożona w budowę naszego wybudowania, odrzucić przy sprzedaży Kasie Chorych i nam ją zwrócić. Myśmy uważali, że skoro dano nam już 2 budynki, to nie należy nam ich teraz odbierać. Agencja się na to zgodziła. W ten sposób dostajemy 900 funtów. Według planu, na pierwszy rok mamy włożyć w gospodarstwo, budynki mieszkalne i wyżywienie 4000 funtów. W gospodarstwie będzie pracować początkowo kilkun, a reszta w Jerozolimie. Praca w mieście ma nam przynieść 2000 funtów, czyli, wprawdzie nie jeszcze 1100 funtów. Szczęmy, że kwotę tę uda się nam uzyskać od Kasy Chorych jako odstępnę za migras. Zostaje nam jeszcze spłacenie długów i przeprowadka, ale i z tem dany sobie radę. Tak więc za miesiąc, dwa, rozpoczniemy nową erę w naszym życiu.

Całe nasze życie stoi obecnie pod znakiem hitjasz-wit. Nic nas więcej nie obchodzi.”

Z powyższego listu widzimy, iż zbliża się ostatnia faza, której ludzie Erec realizują ideał ogólnojoniskiego w kibucach.

Przez osiedlenie na ziemi ojczyściej stajemy się „gleba adscripti” i nie już nas od niej nie oderwie. Zdobędziemy nasz punkt, z którego szerzyć będziemy nasze myśli wszędzie i wzdłuż Erec, skąd walczycy będziemy.

„Ad tipat da haachrona”. (ib)

Z Komunalnej Kasy Oszczędności m. Tarnowa.

Dnia 19 lipca odbyło się posiedzenie nowo wybranej Rady Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Tarnowa.

Przewodniczącym Rady wybrany został jednogłośnie jeszcze na poprzednim posiedzeniu prezydent p. Dr. Brodziński, a zastępcą przewodniczącego został wybrany W. Rubin. Naczelnikiem Zarządu wybrany został ponownie ks. Dr. Michał Rec, jego zastępcą p. Edward Schwager. Następnie przedłożył dyrektor biur p. Prehliko sprawozdanie z czynności i stanu Kasy za ubiegły kwartał, wykazujące stałe pomyślny rozwój Kasy. Stan kwotów jest z 9,770,507 w dniu 1 stycznia 1934 podniósł się do dnia 1 lipca 1934 do kwoty z 10,415,011, a więc o 264,403, zaś rezydent zmniejszył się o 2.499,740.

Stopec procentowo uwalniono zmniejszyć z 91% do 81% i to od wszelkich pożyczek tak wstępowych, jak i hipotecznych.

Dla ofiar powodzi uchwalono datków w wysokości 10.000 zł z funduszu Kasy.

ADWOKAT

Dr Ignacy Seidenwerg

przeniósł kancelarię do domu przy ul. Wałowej 20.

Żydz! Obywatele!

Strasna klęska powodzi nawiedziła cały powiat tarnowski. Zniszczone zostały domostwa i dorobek dziesiątek tysięcy rodzin. Bez dachu nad głową, bez kawałka chleba, bez odzieży pozostali dotknięci powodzią rodziny.

Pomoc natchmiastowa dla biednych nie-szczęśliwców jest konieczna. Ofiarności nasza wydarna i szybka zdoła uratować głodnych i bezdomnych od śmierci głodowej.

Musimy głodnych wyżywić, bezdomnym dać dach nad głową!

Żydz! Wzywamy Was od ofiarności i wysiłku przy akcji ratunkowej na rzecz powodziar!

Składajcie datki gotówkowe i ofiary w naturze!

Głodni i bezdomni czekają na pomoc!

Ze sportu.

Mistrzostwo kl. B.

Samson — Tarnovia 1. B. 4:2 (1:2).

Bardzo rzadko udaje się drużynie Samsonu wyjść zwycięsko z zawodów, w których przez jakiś czas przewodził przeciwnik. Tym razem trafił Samson przy stanie 1:2 do pauzy na korzyść Tarnowii zdobyć trzy bramki i tym samym wygrać zawody. Było to zasługą dobrze strzelowo dysponowanego Grossa, zdobywcy dwóch bramek. Dalsze dwie dobił z jego podań słaby strzelec Abend.

Gra obustronnie na niezbyt wysokim poziomie. Jeśli chodzi o jej walor „fair”, jaki powinien cechować wszystkie zawody sportowe pozostawiamy zwłaszcza za strony Tarnowii dokoła życzenia.

Sędzia p. Polanek był zmuszony wykluczyć z gry trzech brutalnie grających zawodników Tarnowii.

Czarni — Ż. M. S. 1:0.

Po ostatnim zwycięstwie Czarnych nad Tarnowia (5:0) spodziewano się wyższego wyniku. Czarni w polu bezprzebieżnie lepsi od przeciwnika napotykali pod bramką na poważny obrot, przyczem wiele pozycji nie wykorzystali. Ż. M. S. może uważać wynik za zaskakujący.

Sędziował p. Gawęda poprawnie.

Metal — Strzelceki 6:2.

Niewiele roboty miał Metal na własnym boisku ze słabą drużyną Strzelcekiego. Wynik najlepiej odzwierciedla grę.

Mościce — Gwiazda 4:1.

Gwiazda niesłusznie poniosła klęskę. Niewiele ustępowała Mościcom w grze, a stanowiła dla nich przynajmniej równego przeciwnika, zdobywając prowadzenie (1:0). Do zwycięstwa Mościce przyczyniły się znacznie sędziowie p. Wiśniewski.

Podziękowanie.

W Panu Pyr. Drowi L. Schützerowi a w szczególności Wpani Dr. Bloch—Merzowej za skuteczne i zupełne wyleczenie naszego ojca Mendla i żak z poważnej choroby, oraz wszystkim Siostrzom szpitala żyd. a w szczególności Siostrze Tosi za troskliwą opiekę składamy tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie.

Rodzina

Z powodu zgonu naszego długoletniego członka bhp. Saula Wachtla wyrażamy w smutku pogrzebnej rodzinie szczerze współczucie.

Stow. kn spier. obogiel mł. żyd. szkół średnich „Samopomoc” w Tarnowie

Podziękowanie.

Żyd. Stow. Stuch. U. J. „Ognisko” w Tarnowie, b. uczniom: H. Thalerowi, S. Gelbowi, T. Weissmannowi, B. Gelbachowi, A. Orsteinowi, H. Kimelewi, J. Westreichowi, B. Lauferowi, M. Bleichfeldowi, O. Pomeranzowi, N. Schabergowi, H. Freireichowi, M. Fischowi, I. Fawelowi, oraz wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie naszego nieodżałowanego pamięci Syna SAULA i wyrazili nam współczucie z powodu jego zgonu — składamy najserdeczniejsze podziękowanie.

J. Wachtel i rodzina

Najbardziej zalanym terenach.

Wielkie спустoszenie i bezmiar szkód, jakie wyrządziła katastrofalna powódź w naszym powiecie, można było ocenić dopiero wówczas, kiedy ulewa stępniała, woda ustąpiła z zalanich terenów. Dopiero w świetle promieni słonecznego światła ujawniło się katastroficzne położenie wszystkich miejscowości, nawięzniętych powodzią.

W czasie upału udajemy się w poniedziałek przedpołudniem bryczką na tereny powodziowe. Jedziemy w okolice Bielicy i Dunajca. Ślady powodzi widoczne są już kilkadziesiąt metrów za mostem kolejowym przez ulicę Krakowskiej. Ale im bliżej Bielicy, tym większe szkody, tem większe straty w dorobku ludzkim.

Na drodze do Bielicy po obu stronach drogi utworzyły się w fosach strumyki, płynące wartkim prądem. Niektóre nizej połozone pola stoją jeszcze we wodzie, a zboże, kapusta i ziemniaki gniją. Na parkanach i drzewach wiszą nagromadzone w wielkiej ilości snopki zboża, zniszczone przez wodę. Droga znacząco uszkodzona. Liczne są wyboje i głębokie doły, wybitone przez wodę. W niektórych miejscach woda zwrętała sobie do połowy szerokości na przestrzeni kilkunastu metrów. Tu i ówdzie leży belka lub deska, które zawędrowały z dalszych okolic. Znacznie groźniej przedstawia się sytuacja na terenach, położonych w pobliżu Dunajca. Złogibice nie dużo ucierpiał wskutek powodzi. Ale po drugiej stronie mostu woda poczyniła straszne спустoszenie.

Na moście, pełni służbę patrol wojewski, a chłop z puszką pobiera na mocy zarządzenia p. starosty opłaty od każdej przejeżdżającej furi 50 gr, od auta osob. 1 zł, a od auta ciężar. 2 zł. na powozdź. Przed mostem zainstalowany telefon publiczny, przy pomocy którego kompania wojowska, pelniąca tam służbę, utrzymuje kontakt z władzami tarnowskimi.

Most nad Dunajcem w Złogibicach został znacząco uszkodzony i nie zaraz naprawiony, celem umożliwienia komunikacji z miejscowościami położonymi po drugiej stronie Dunajca.

Lukawiec przedstawia obraz zupełnej ruiny. Woda zabrała kilkadziesiąt domów. Pozostałe zaś nie są w obecnym stanie do użytku. Są bowiem częściowo zawalone, częściowo znacznie uszkodzone. Zniszczone też zostały domy Kornów i Sukmanów. Powódź w Lukawicach pochłonięta też 3 ofiary ludzkie, m. in. sędziwego bpa. Korna, którego zwłoki odnaleziono dopiero w sobotę 21 bm.

Woda w tem miejscu cuchnie i po okolicy całej rozchodzi się nieopisany fetor. Najprawdopodobniej z powodu rozkładu zwłok zwierząt, a możliwe i ludzi, znajdujących się na dnie rzeki.

Na wielkim obszarze pól znajdują się zwalony kamień, muli i szutru, naniesione przez wodę. Tereny te przez szereg lat nie będą nadane do uprawy. Należy stosować, bieżąco przetrzącać strąs koryto Dunajca, a powstały na miejscu dawnego mostu został przez wodę całkowicie zniszczony. Na tem miejscu powstało nowe jezioro około 6 metrów głębokie, przez które wojsko przeprawa się na drugą stronę łożyska. Tylko drewniane filary starego mostu, wystające z wody wskazują, że był tu kiedyś nasyć. Z powodu zniszczenia tego nasytu, wszelka bezpośrednia komunikacja jest uniemożliwiona. Ruch kółowy czy też przemieszczanie się na okrońną drogę poprzez leżące, na których dopiero niedawno kwitło zboże i jaryżny.

Silny prąd wody wyrwał w tych miejscach drzewa z korzeniami, podmuślał brzozi i zwrętał połowę jedni na przestrzeni kilkudziesięciu metrów. Woda naniósła też większą ilość słomy, która zatrzymawszy się na jezdnii, zatrasowała drogę. Dopiero grupa robotników tarnowskich usunęła tę zapórę dla umożliwienia komunikacji. Mimo trudności ruchu, w tym odcinku jest komunikacja wzmożona, gdyż jest to jedyna droga, umożliwiająca podróże do Krakowa i z powrotem. Z powodu uszkodzenia mostów kolejowych, pociąg z Krakowa dochodził tylko do Biadolin, skąd pasażerowie udają się do Tarnowa drożkami lub autami. Ta też droga przybywa do Tarnowa prasa krakowska.

Nielepię przedstawia się sytuacja w innych wsiach okolicznych. W Mikotajowicach 20 domów, głównie inwentarza żywego, woda zabrała. Dwie osoby straciły życie. Zboże zupełnie zniszczone. Część zabrała woda, a część gnije w wodzie. Prawie wszystkie pozostałe domy znacznie uszkodzone i wymagają gruntownej restauracji.

W Bobrownikach wielkich ze 120 domów, jedynie 5 domów jest do użytku, a 20 do gruntownej naprawy. Resztę woda zabrała. W podobnej sytuacji znajdują się i inne wsie. Ostrów, Wierzchosławice, Mieszczyca i wiele innych. Znikły domy. Ludzie zaginęli i nie wiadomo, czy znajdują się na dnie rzeki, czy też schronili się gdzieś i powrócą jeszcze do swych domostw i rodzin.

Miejscowi chłopcy ze zgrozą opowiadają o strasznych swych przeżyciach w czasie powodzi. Pewna nauczycielka siedziała przez 36 godzin na drzewie, a gdy nadeszła powódź, była już blisko zdrgięcia. W Mościcach (wsi) pewien chłop, chcąc ratować kobietę, swoją konkurentkę, stojącą aż do szyi we wodzie, przyczepił ją do łódki, a gdy wsiadł, przewrócił łódkę. Tylko dzięki rozpiętości i odwadze chłopca oboje się uratowali.

Ludność tych wsi jest przysięgnięta i wynęd-

niała, a po części też chorą z głodu i przeziębienia. Przeważną część żyje tylko z tego, co im dostarcza wojsko. We wszystkich tych miejscowościach pełnią straż oddziały wojskowe, celem ochrony ludności przed „wycieczkami” złodziei, grasujących po okolicy. Wypadek ogromu nieszczęścia i zdarzył się też wyśiad, nie pobawione pewnej dozy humoru. Ośw. w Zakrzewie saperzy wojskowi dopływają do domu, otoczonego wodą i wzywają znajdującą się tam kobietę, by wsiadła do pontonu, bo grozi jej utonięcie. A kobieta na to: „pankoc — zaczekajże na chwilę. Pike chleb, a za chwilę będzie gotów, inaczey chleb gotów się przypalić.” I uratowano kobietę i jej chleb.

W Zakliczynie chłopci nie dali się z początku ewakuować. „My tu od dziecka mieszkamy i wiemy, kiedy trza uciekać — teraz wale nie trza”. Po godzinie jednak wzywali już o pomoc, którzy saperzy ofiarne z narażeniem własnego życia wszędzie udzielali. Niektórzy żon, mając w domu swe oszczędności, za żadną cenę nie chcieli opuścić swych domostw, mimo, że dom był ze wspaniałych stach zalan.

Wjeżdżamy do Wojnicza. Miasteczko nie uciepiałoby przed powodzią, niektóre domy również były zalane. Właśnie wykopowano wodę z piwnicy budynku Urzędu pocztowego przy pomocy pompowni wyposzczonej przez zarząd miasta Brzeska. Niepospodzie spadł ulewny deszcz, ale mimo to jedziemy dalej do Bogumiłowic. Po drodze pola we wodzie. Liczne stawy. Dachy niektórych domów zniszczone.

W Bogumiłowicach droga zatrasowana belkami, naniesionymi przez wodę. Most przy obok stacji zupełnie zniszczony. Woda zwrętała filary, wyginała słupy. Obecnie pracują tam techniczne oddziały wojskowe dzień i nocą, by jaknajprędzej most naprawić. O sile wezbranych fal świadczą moje fakt, że wagon cementu, stojący na stacji w Bogumiłowicach, został porwany prądem i uniesiony na odległość 200 metrów w pole.

Wielka ulewa i spóźniona pora uniemożliwiły nam dalszą podróż. Wracamy więc ja samą drogą. Przy Dunajcu dowiadujemy się, że woda przybrała w ciągu jednej godziny o 120 m, a ludność jest zaniepokojona z powodu podwyższenia się stanu wody i obawia się nowego wylewu.

Wracając do Tarnowa, dowiadujemy się znów o zawieszce i gradzie, który spadł w Tarnowie, a o którym piszemy na inem miejscu.

Po katastrofalnej powodzi.

Cały tydzień minął w naszym mieście i powiecie pod znakiem powodzi. Liczni przybyści z okolicznych miejscowości opowiadają wstępującą szczegóły przebiegu powodzi.

Władze z p. starostą Lissowskim niezmordowanie pracują w dalszym ciągu nad załagodzeniem skutków powodzi.

Akcja sanitarna.

Celem ochrony ludności przed chorobami epidemicznymi władze zorganizowały natychmiast dziesięć kolumn sanitarnych po 20 osób każda, które na zarekwirowanych autach udają się na tereny powodziowe. Sanitarjusze czyszczą studnie, chlorują wodę, by była nadana do picia, grzebią padlinę zwierząt utopionych, które nagromadziły się w tysiące sztuk koni, krów, baranów, świń, a nawet wilków.

Została już zamówiona większa ilość pastylek przeciw chorobom epidemicznym jak cholera i tyfus. W najbliższych dniach nastąpi w nadgodzie do Tarnowa i zostaną rozdawane wśród ludności wiejskiej.

Wyzwienie.

Jedną z najgłośniejszych trosk w chwili obecnej jest wyzwinię ludzi i inwentarza żywego. Wielka bowiem ilość ludzi pozostała formalnie bez żywności. W tym celu władza rozdziela za pośrednictwem oddziałów wojskowych chleb, kaszę, sól, konserwowaną kawę, oraz cukier dla dzieci. Dla bydła zaś korszacy z bezpłatnego przewozu, zamówiono na Krzeszyską ilość siana i koniny, które mają już w najbliższych dniach nadejść.

Walka z lichwą.

Celem uniemożliwienia podwyższenia cen artykułów pierwszej potrzeby, jakie mogłyby nastąpić na te sytuację powodziową p. starosta Lissowski wydał surowe zarządzenia przeciw lichwie. W związku z tem zostały zaarrestowani właściciele piekarni Rotkopf, właściciele piekarni Kokoszowska, pomocnik piekarski Bies, rzemieślnik Jakób Griniewicz, Chwistek z Iłkowie, kierownik spółdzielni mieszkaniowej w Wali Zredzińskiej i wiele innych. Został również zatrzymany b. asesor Komuński, rzekomo z powodu zakazu czerpania wody z jego studni, jednak po przesłuchaniu został wypuszczony na wolność.

W Wierzchosławicach przyaresztowano właściciela dóbr Radwana z powodu odmowy udzielenia pomocy powodziowcom. Wszyscy aresztowani zostaną najprawdopodobniej odesłani do obozu izolacyjnego w Berezie Kartuskiej. Odnosnie do Radwana decyzja odesłania do obozu izolacyjnego podobno już zapada.

Akcja władz przeciw lichwie trwa w dalszym ciągu. Kupy tarnowskie czynią starania o wydanie cennika artykułów pierwszej potrzeby.

Ofiary.

Powódź pochłonięła wiele ofiar ludzkich. Ustalenie ilości tych strat natrąca jednak na wielkie trudności. Dotychczas urzędowo stwierdzono zgon 9 osób a między nimi Eljasz Korn liczący lat 80 w Lukawicach, Roman Wiśniewski w Mościcach, Jaglica w Tuchowie Jan Gajdur i Marja Kościńska z Mikołajowic, kapral Berej, który utonął w Białej w czasie kąpieli.

Próba wytrzymałości mostu.

Most na Dunaju w Złogibicach został znacznie uszkodzony w czasie powodzi. Celem przywrócenia komunikacji z Krakowem został dorocznie naprawiony. Po ukończeniu naprawy należało wypróbować wytrzymałość mostu, by się przekonać czy nadaje się już do użytku publicznego. Nasunęło się więc pytanie, kto pierwszy ma dokonać próby, połączonej z wielkimi niebezpieczeństwem.

Uczynił to p. starosta Lissowski, który jako gospodarz powiatu uważał za swój obowiązek również i w tym wypadku odważnie kroczyć na czczie. W niedzielę 22 bm. godzinie 4 popoł. przejechał p. starosta Lissowski pierwszy na ciężkim swem aucie 6 razy przez most w Złogibicach. Dopiero wówczas, po stwierdzeniu wytrzymałości mostu przez p. starostę i przekonaniu się, że przejazd przez most nie jest połączony z żadnym niebezpieczeństwem oddano most do użytku publicznego.

P. Wojewoda obejrzę teren.

W poniedziałek 23 bm. w godzinach popołudniowych przybył na tereny powodziowe powiatu tarnowskiego p. wojewoda krakowski p. Dr Kwaśniewski w towarzystwie prezesa Izby Skarbowej Gregora i szefa sztabu D. O. K. pluk. Bolesławskiego dla zbadania terenów, ustalenia wysokości koniecznej pomocy finansowej i możliwości pomocy materialnej.

Na granicy powiatu tarnowskiego witali p. wojewodę p. starosta Lissowski, p. komendant Dzierżyński, p. inż. Vaynher z państwowego urzędu wodnego i p. inż. Schwakopf z powiatowego urzędu drogowego.

Po oglądnięciu terenów p. wojewoda odbył dłuższą konferencję w starostwie, w której brali udział prócz wyżej wymienionych również naczelnik urzędu skarbowego p. Chalski. Pożegnani powiatem udał się w dalszą drogę do powiatu dąbrowskiego.

Burza i grad.

Pogoda w bieżącym tygodniu popadła z jednej krańcowości w drugą. Upał i skwar, a następnie burza i ulewa.

W piątek, sobotę i niedzielę przedpołudniem panował ogromny upał, dochodzący do 34 stopni C. W dniu, a popołudniu nęła straszna ulewa. Zaś w poniedziałek popołudniu podczas szalejącej burzy oberwała się nad Tarnowem chmura i runął gęsty deszcz z wielkimi ziarnami gradu. Ulewa trwała około 3 godzin, a jej skutki były katastroficzne. Ulica Łwowska i pobliskie ulice zostały zalane, co spowodowało wielkie szkody materialne.

W czasie burzy grzmot uderzył w przewody elektryczne o wysokiem napięciu, przy ul. Ochotnickiej. Przerwane druty spadły do wody, która na ulicy dochodziła do pół metra wysokości, obok domostwa Marii Maciejczkowskiej, która chcąc przejść ulicę, by uratować zagrożony parkan, natknęła na niewidoczny drut i została rażona prądem, ponosząc śmierć na miejscu.

Jej mąż, chcąc ją ratować, również został rażony prądem. Rodzicom pospieszyli z pomocą dwie córki, ale i ich prad nie oszczędził. Bilans tego tragicznego wypadku jest taki: Maria Maciejczkowska zmarła na miejscu, a mąż i dwie córki ponieśli dołki obrażenia.

Wskutek tejże ulewy woda na Białej i Dunaju znacznie się podniosła. W Gromniku Biała znowy wyszła z brzegów, zrywając zupełnie jeden dom. Tor kolejowy na linii Tarnów—Nowy Sącz obok Gromnika został podmuśniony na przestrzeni około 100 m.

W Czchowie koło Wojnicza oberwały chmury spowodowały całkowite zaniecie domu, który ccałkowicie pierwszej powodzi i utrzymywał się na podmytym urwisku. Trzech mieszkańców domu poniosło śmierć we wzburzonych falach.

Siostram Różi i Sianie Franzblatównom z powodu zgonu ich niedożalanej pamięci Ojca wyrażają szczerze współczucie

Komenda i Gniazdo
Brith Trumpeldor w Tarnowie

Członkowi Towarzystwa Abrahamowi Franzblatowi z powodu zgonu bpa. Ojca składa wyrazy głębokiego współczucia

Zarząd centralny
Ż. T. G. S. „Samson” w Tarnowie

Czynnemu i wiernemu członkowi p. Abrahamowi Franzblatowi z powodu zgonu bpa. Ojca wyrażają głębokie współczucie

Zarząd i członkowie sekcji piłki nożnej
Ż. T. G. S. „Samson” w Tarnowie

Kochanemu koleźce A. Franzblatowi z powodu zgonu bpa. Jego Ojca składają wyrazy głębokiego współczucia

B. Gelbwachs, J. Fries, F. Leibel
M. Gross, L. Degen i H. Schiff

Pomoc dla powoźdian.

Z inicjatywy p. starosty Lisowskiego utworzył się w Tarnowie komitet dla niesienia pomocy ofiarom powoźd. W skład komitetu wchodzi najwybitniejsi osobistości naszego miasta oraz przedstawiciele różnych organizacji i związków społecznych.

Z spośród żywo należało do komitetu pp. Dr Abraham Chomet, prezes organizacji sionistycznej, Wolf Götler, prezes org. Mizrahi, Chaim Aberdam, przewodniczący Żydowskiej Gminy Wyzn., Dr Józef Ofner, Drowa Leibowa i inż. Szancer.

Pierwsze posiedzenie komitetu powoźdowego odbyło się we czwartek 19 bm. Prezesem został wybrany p. starosta Lisowski. W skład prezydium wchodzi: starosta pp. ks. biskup Dr Lisowski, prezydent miasta Dr M. Brodzinski i p. pułk. Bronowski.

Dla usprawiania pracy komitet na pierwszym swem posiedzeniu wyłonił z pośród siebie 5 sekcji, a mianowicie: 1) sekcję finansową — przewodniczący ks. Dr Michał Rec; 2) sekcję gospodarczą — przewodniczący Minister Kwiatkowski; 3) sekcję odbudową — przewodniczący książe Roman Sanguszko; 4) sekcję prawną — przewodniczący Dr Leon Warena; 5) sekcję propagandową — przewodniczący prof. Kazimierz Wojciechowski.

Sekcja finansowa dzieli się na 4 podkomisje, a mianowicie na komisję gotówkową, odzieżową, żywnościową i budowlaną. Na czele podkomisji gotówkowej stanął p. pułk. Pilarz, który zarazem jest skarbnikiem całej sekcji finansowej.

Poszczególne komisje po wypracowaniu szczegółowego planu przystąpiły już z początkiem tygodnia do właściwej pracy zbiorowej. Praca komitetu prowadzona jest we wszystkich kierunkach bardzo intensywnie, a ludność wykazuje wielkie zrozumienie, składając większe ofiary czyto w gotówce lub też w naturze. Należy żywić nadzieję, że akcja komitetu spotka się w dalszym ciągu z odpowiednim zrozumieniem.

Żydzia dla powoźdian.

Wielka żywiołowa klęska, która nawiedziła nasze powiat, poruszyła do głębi ludność żydowską naszego miasta.

Zaraz po niesieściu na łamach naszego pisma wystosowaliśmy apel do ludności żydowskiej o złożenie większych ofiar dla powoźdian. Organizacja sionistyczna była też pierwszą, która przystąpiła do zorganizowania akcji zbiorowej dla ofiar powoźd. Po przystąpieniu do akcji powoźdowski komitet powoźdowy organizacja nasza rozporządziła zbiorówkę we formie funduszu łańcuchowego, którego pierwszy spis podajemy na innym miejscu. Akcją kieruje tow. Dr Chomet przy pomocy tow. Ch. Ehrlicha, Chieła Kurza, Izraela Reicha, Rubina Wachsmanna i Arona Reinholda.

Równocześnie tow. Herman Kirsch i Aron Taub zebrał żywność dla powoźdian. W ciągu jednego dnia zebrał około 500 kg. maki, kaszy i t. d. Spis ofiarodawców podamy w następnym numerze.

Celem rozszerzenia tej akcji i nadania jej charakteru ogólnie żydowskiego, zwołali żydowscy członkowie powiatowego komitetu powoźdowego zebranie obywatelskie, które odbyło się we wtorek 24 bm. w lokalu org. sionistycznej pod przewodnictwem tow. Dr Chometa. Na zebraniu obecni byli: prezes Drowa Chometa, ks. Dra Rea, inż. Szancer, i Szadzińskiego i dyr. Gładyszewskiego, którzy w dosadnych słowach podkreśliłi zgrozę sytuacji i konieczność niesienia dotkniętych powoźdów współobywatelom natychmiastowej pomocy, przystąpiono do omówienia sposobów zorganizowania pracy zbiorowej w ulicy żydowskiej.

Na wniosek tow. Dra Chometa, który podkreślił, że akcja musi objąć wszystkie sferę społeczeństwa żydowskiego i dlatego należy unikać wszystkiego, czego mogło nadać pracy charakter partyjny, zebrani zaapelowali do prezesa Żyd. Gminy Wyznawczej p. Chaima Aberdama, aby razem z żydowskimi członkami powiat. komitetu powoźdowego zwołał zebranie obywatelskie z grona wszystkich sfer i ugrupowań, celem utworzenia żydowskiego obywatelskiego komitetu powoźdowego, który przeprowadzi całą akcję między Żydami, przyczem komitet ten ma podlegać ściśle powiatowemu komitetowi powoźdowemu.

Istotnie we środe take zebranie odbyło się w lokalu Żyd. Gminy Wyzn. pod przewodnictwem przewodniczącego kahału p. Chaima Aberdama.

Sprawozdanie z dotychczasowej pracy na rzecz powoźdian złożył prezes Dr Chomet, który zawiadomił zebranych, że dotychczasowa akcja zbiorowa ma prowadzona przez org. sionistyczną we formie funduszu łańcuchowego przyniosła około 800 zł. i 500 kg. żywności.

Aby jednak nadąć pracy szersze ramy i przyciągnąć kade bez wyjątku społeczeństwo żydowskie do ofiarności — dalsza zbiórka funduszy prowadzona będzie przez organy żyd. komitetu obywatelskiego, przyczem tow. Dr Chomet oświadczył, że wszystkie organizacje sionistyczne tak starszych jak i młodszych są do dyspozycji żyd. komitetu obywatelskiego. Wkoncu tow. Dr Chomet przedstawił szczegółowy plan pracy dla utworzyć się mającego żydowskiego komitetu zbiorowego.

Po wyczerpującej dyskusji nad planem pracy, w której brali udział pp. inż. Szancer, Dr Basler, Dr Schenkel, Dr Chomet, Chune Fessel, Dr Goldberg, Rubin Singer i Aron Taub uchwalono uwzględnić wszystkie ugrupowania ortodoksyjne do współ-

pracy w komitecie. Ponadto uchwalono na wniosek p. Dra Baslera wystosować apel do rabinów, by w sobotę wygłosili kazania o konieczności złożenia datków dla powoźdian.

Na wniosek tow. Dra Chometa postanowiono wydać odezwę do ludności żydowskiej i zwołać zebranie kobiet, celem zorganizowania zbiórki odzieży.

Na wniosek tow. Dra Chometa komitet ukonstytuował się w następujący sposób: Przewodniczącym komitetu wybrano p. Dra Baslera, a do prezydium pp. Joachima Neigera, Dr Schenka, Eljasza Gęwirza, W. Götziara, Chaima Engländera, Szachne Anisfelda i Dra Silberberga.

Sekretarzami komitetu są tow. Zygmunt Fenieli, Józef Izraelowicz i Chaim Friedman.

Skarbnikami są pp. Herman Fluhr, Chune Fessel i Bernard Leib.

Wkoncu wybrano następujące komisje: finansową — przez p. W. Rubin, żywnościową — przez p. inż. Szancer, odzieżową — przez Szymona Seiden i Chaima Ehrlich, budowlaną — Chaim Faber, organizacyjną — przez tow. Dr Chomet i propagandową — przez Dr Goldberg.

Przewodniczącymi wszystkich komisji, sekretarze i skarbnicy oraz przewodn. Gminy żyd. p. Aberdam wchodzi w skład prezydium.

Złonkami komitetu są pp. Chiel Kurz, Szymon Fries, Izrael Hönig, Dr Grünberg, Józef Hochberg, Szymon Węg, dyr. Dr Rosenbusch, Herman Kirsch, Rubin Strauss, Aron Taub, Zygmunt Haber, Aron Ciechanowski, Dora Strom, Dawid Baum, M. J. Bienstock, Chaim Weindling, Aron L. Weiser, Kalmann Gärtnier.

Polecono prezydium komitetu powyższy znacznie rozszerzyć.

Dr Rosenbusch złożył w imieniu Dyrekcji Gimnazjum i szkoły ludowej oświadczenie, że z początkiem roku szkolnego młodzież szkół Sały przystąpi do akcji dla powoźdian.

Również zgłoszonym został akces wszystkich organizacji młodzieży sionistycznej do pracy zbiorowej.

Na pomoc ofiarom powoźd! (Fundusz łańcuchowy).

Firma Katz i Fleischer złożyła kwotę 150 zł. Spółdzielcze Towarzystwo Wzajemnego Kredytu w Tarnowie złożyło kwotę 100 zł.

Firma Józef Ketz złożyła kwotę 50 zł i wzywa do złożenia odpowiedniej kwoty firmy Bracia Perlberg, Gans i Hochberg, Bram i Kurz.

Wilhelm Rubin złożył kwotę 50 zł i wzywa pp. Bernarda Leiba, Eljasza Barona, Eljasza Kampa (Krakowska 2), Hermana Osterwela (ul. Piłsudskiego), Szymona Wifera (ul. Mickiewicza), Ojzasa Ehrlicha, Samuela Zinea i firmę Bracia Rosenblith.

Firma Bracia Lion złożyła kwotę 30 zł i wzywa firmę S. Choczner i Ska, pp. Artura Dumlara, Dra L. Feiwa, Abrahama Gellera (Krakowska 32), H. Rubinstein (Mościckiego 17), Dra S. Goldmana, Izraela Melecha Parnesa (Lwowska 7), Ch. Neustadta (Lwowska 16), Majera Lehrera (Lwowska 13).

Lazar i Dawid Baumowie złożyli kwotę 30 zł i wzywa firmę J. W. Wasserma, Arona Chocznera, Artęgo Frieda, firmę Pomeranz, Arona Siedliskera, Jekla Wilda.

Józef Maschler złożył kwotę 25 zł i wzywa pp. Dra Ehrenfreunda i Dra Holländera.

Towarzystwo Eskontowe w Tarnowie złożyło kwotę 25 zł.

Firma Fessel i Kornmehl złożyła kwotę 20 zł i wzywa firmę „Karpaty” (Krakowska) i „Galicia” (Lwowska).

J. Hochner złożył kwotę 20 zł i wzywa pp. Izaka Majera Korna, Eljasza Springera i Józefa Padawera. Komitet lokalny organizacji sionistycznej złożył kwotę 20 zł.

Ch. L. Siedliskier złożył kwotę 15 zł i wzywa pp. Jude Freireicha, Emanuela Fischelberga, Abrahama Graja, Szymona Feniela i Abrahama Temmera.

Herman Berner złożył kwotę 10 zł i wzywa Grunfeldowa i Drowa Spannowa złożyły kwotę 10 zł.

Dr Anzelm Basler złożył kwotę 10 zł i wzywa pp. Dra Szalita, Dra Wilhelma Maschlara i Dra Leona Maschlara.

Chaim Aberdam złożył kwotę 10 zł i wzywa pp. Salomona Chielblaua, Elisga Kaufmana. Władimir Grün złożył kwotę 10 zł i wzywa p. Jakóba Schindla.

Izak Schönwetter złożył kwotę 10 zł i wzywa pp. Izraela Wechlara i Dra M. Menderera.

Majer Fisch złożył kwotę 10 zł i wzywa p. Fischela, Leiba Singera i Izaka Eberstarka.

Chiel Kurz złożył kwotę 10 zł i wzywa p. Izraela Kamna, Chaskla Knechta, Mosesa Brama, Samsona Liebera.

Hersz Gersten złożył kwotę 10 zł i wzywa pp. Mosesa Arona Dieksteina (pod Dębem 2), Caleta Majera Citronenbaum.

Israel Hönig złożył kwotę 10 zł i wzywa pp. Szymona Węga, Izraela Keitscha, Szyje Stuba i Mojżesza Apfela.

Firma Abramowicz i Fränkel złożyła kwotę 10 zł i wzywa pp. Ojzasa Mullera, Samuela Klausnera, Józefa Holländera, Izaka Rimmlera, Izraela Bia-

sera, Feiwa Weissa, Leiba Gerstnera i Pinkasa Kleinhandlara.

Eljasz Unger składa kwotę 10 zł i wzywa pp. Izraela Winda, Eljasza Weinbergera i Eljasza Gęwirza. Jakób Fabiar i Abraham Fränkel złożyli kwotę 10 zł i wzywają firmę Strauss i Wild.

Szymon Seiden złożył kwotę 10 zł i wzywa pp. Seliga Braudego i Izraela Fischla.

Firma Lazar Selinger i Markus Kellner złożyła kwotę 10 zł i wzywa pp. Izraela Chaima Schliussla i Dawida Tenenbaum.

Chaim Szulim Korn złożył kwotę 10 zł i wzywa pp. Natanael Parnesa, Salomę Weissą, Natanael Winda, Szymona Doricha i Dawida Götziara.

Markus Goldfarb złożył kwotę 10 zł i wzywa pp. Wilhelma Spira, Chaima Ungera, Eljasza Frankla i Izaka Grünberga.

Wolf Götler złożył kwotę 10 zł i wzywa pp. Chaima Engländera i Izaka Engenberga.

Dawid Seiden złożył kwotę 10 zł i wzywa pp. p. Mosesa Schiffa ml. (Wekslarska).

Hirsz Eder złożył kwotę 10 zł i wzywa pp. Ojzasa Stróma i Eljasza Springera.

Salomon Weltsch złożył kwotę 10 zł i wzywa pp. Rafala Bellera, Izaka Roskesa i Sz. Olwiva.

Samuel Weintraub złożył kwotę 10 zł i wzywa pp. Mojżesza Blumenkrana, Menasęgo Weissberga, Natanael Aberdama, Chaima Kellera, Salomona Kellera, Szulima Quadrasteina.

Dr Abraham Chomet złożył kwotę 5 zł i wzywa pp. Dra Eugenjusza Funarskiego, Adolfa Schiffa, Dra Emilia Wiedera i Dra Seidenwerga.

Dr Salomon Goldberg złożył kwotę 5 zł i wzywa pp. Dra Fischla i Majera Weissą.

Dr Leopold Schinager złożył kwotę 5 zł i wzywa pp. Mojżesza Spira, Gradowa, dyr. Kollera, Dra Kleina, Szandora Weissą, Izraela Kocha, H. L. Holländera, Szymona Kocha.

Dr Grünberg złożył kwotę 5 zł i wzywa pp. Mgra Henryka Spielmana i Dra Blumenfelda.

Izak Beitscher złożył kwotę 5 zł i wzywa pp. Tobiasza Bleiweissą, Ojzasa Bleiweissą, Mendla Einsprucha i Benjamina Leistena.

Abraham Spielman złożył kwotę 5 zł.

Mendel Potaschmacher złożył kwotę 5 zł i wzywa pp. Wolla Taubenfelda, Chaskla Schlesingera, Pinkasa Metzgera, firmę Rosner i Osterweil, Forschner (Lwowska 6), Leibicha Broda, Hirscha Leistena, Bernarda Mehla (Brodzickiego 21), Ojzasa Mirego, Jakóba Baista, Mosesa Richtera, Markusa Steinhauera, Chaskla Biegeleisena i Leopolda Lamensdorfa.

Razem 730 zł.

KRONIKA.

Ustawowo gwarantowana tajemnica wkładów. Jednym z największych udogodnień, jakie da swoim klientom P. K. O. jest tajemnica wkładów, która ustawowo gwarantuje ta instytucja. Ma to olbrzymie znaczenie, gdyż nikt poza właścicielem nie może dowiedzieć się o sumie złożonych w P. K. O. oszczędności.

Lokalna Komisja szkiełowa. Komunikuje, że pieniądze za sprzedane szkieł składają w skarbonki Komisji, w tym Szymona Reicina, (Towarzystwo Eskontowe) gdzie też można otrzymać nowe bloki szkiełowe do rozspieszdy.

Posiedzenie komisji szkiełowej odbędzie się w poniedziałek, dnia 30 bm. o godz. 8.30 wieczór w lokalu Org. Sjon. (Hotel Astoria).

Ważne dla studiujących zagranicą. B. dyrektor gimnazjum w Łodzi p. inż. Russak A. uruchomił w Łodzi przy ul. Narutowicza 47, dział dla akademików studiujących zagranicą i przeprowadza wszelkie formalności związane z przyjęciem kandydatów na wyższe uczelnie we Francji, Belgii, Szwajcarii, Włoszech, Anglii i w innych krajach, załatwia tłumaczenia urzędowe świadectw i skutecznie legalizację dokumentów.

Zarząd Nowej Synagogi

zawiadamia, że w najbliższą sobotę odprawi modły nadkantor Rosenblatt z udziałem kahału synagogałnego pod batutą dyr. p. Kinslera.

W czasie modlitwy odpiewane zostaną: W piątek dnia 27. VII. Początek modlitwy o godz. 7.50 wieczorem: 1) Lecho dodi — 2) Awasas ojlam — 3) Weszomru.

W sobotę dnia 28. VII. Początek modlitwy o godz. 8 rano: 1) Tisbaurat — 2) Kidusz Szachrit — 3) Ejn kumuchoj — 4) Kidusz Mussaf.

Pierwszorzędna pracownia BIELIZNY

Ch. Koszer, Tarnów

została przeniesiona

do domu przy ul. Targowej 13

Wykonuje bieliznę damską, męską i dziecięcą, piżamy damską i męską, płaszcze zawodowe na miarę z własnego i dostarczonego materiału

PO CENACH PRZYSTĘPNYCH.

Przyjmuje też bieliznę do dzirkowania.

WYKONANIE PIERWSZORZĘDNE